

Samrådsredogörelse Översiktsplan för Vingåkers kommun – Spelregler för en hållbar utveckling

Vingåkers kommun

Samrådsredogörelse – vad är det?	2
Hur har samrådet gått till?	2
Vilka har deltagit?	3
Samrådsmöten	3
Skriftliga yttranden	4
Inkomna yttranden utan synpunkter	5
Yttranden med synpunkter	5
Allmänna synpunkter	5
Planeringsförutsättningar	6
Översiktsplanens mål	6
Jämlikhet	6
Service	7
Kommunikationer och infrastruktur	8
Bebyggelse	10
Friluftsliv	12
Naturvård	13
Vindkraft	13
Vattenfrågor	13
Risk- och säkerhet	15
Säkerställande av riksintressen	16
Kommuntäckande karta	16
Bilaga 1 Checklista	17
Bilaga 2 Utvecklingsområden	17
Övrigt	17
Miljökonsekvensbeskrivningen	18
Länsstyrelsens yttrande	18
Länsstyrelsens yttrande med kommentarer	19
Analys av LIS-områden	29

Samrådsredogörelse – vad är det?

Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till utställningsversionen av översiktsplanen. Syftet med en samrådsredogörelse generellt är att beskriva hur samrådet har gått till och visa vilka förändringar som föranletts av samrådet. Den ska även bemöta och redovisa synpunkter som inkommit. Ansvariga politiker och tjänstemän har läst och diskuterat alla inkomna yttranden, men i denna samrådsredogörelse redovisas endast en sammanfattning av samrådssvaren för att underlätta läsbarheten och analysen. Enbart länsstyrelsens samrådssvar redovisas i sin helhet. Den som är intresserad av ett specifikt yttrande kan vända sig till kommunens registrator.

Hur har samrådet gått till?

Förslaget till översiktsplan – ”Spelregler för en hållbar utveckling – översiktsplan för Vingåkers kommun” har varit ute på samråd under perioden 20 oktober till 20 december. Hela dokumentet och miljökonsekvensbeskrivningen har funnits att läsa på www.vingaker.se/oversiktsplan. Samrådsmaterialet har också funnits tillgängligt på biblioteket, Åbrogården och i kommunhuset.

Under samrådet har Vingåkers kommun även bjudit in till öppna samrådsmöten då tjänstemän och politiker har informerat och diskuterat planen med deltagarna.

Tabell 1. Redovisning av de öppna samrådsmötena samt antal deltagare

Datum	Plats	Antal deltagare
3/11 klockan 18:30	Vingåker Åbrogården	7
5/11 klockan 18:30	Läppe Hjälmgården	7
9/11 klockan 18:30	Högsjö Folkets Hus	11
12/11 klockan 18:30	Baggetorp Bygdegården	10
18/11 klockan 18:30	Österåker Församlingshemmet	19
24/11 klockan 18:30	Marmorbyn Bygdegården	5

Utskick av samrådshandlingen har enligt sändlista gjorts till organisationer, interna och externa myndigheter och närliggande kommuner m.fl.

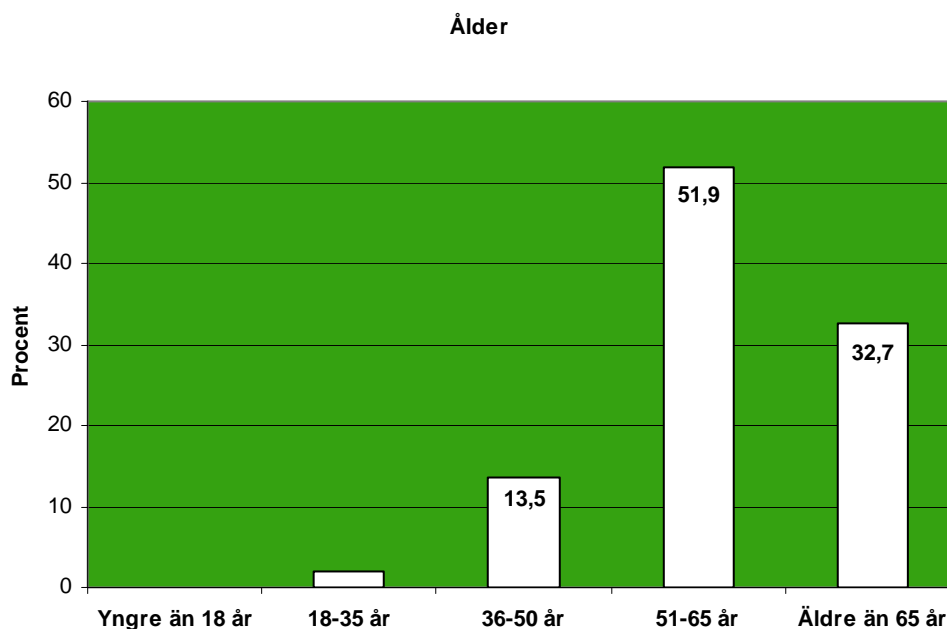
Annonsering har skett i Katrineholmskuriren. Andra informationskanaler som använts har varit kommundidningen ”Vingåker för dig”, kommunens webbplats, kommunens nyhetsbrev för företagare och affischer. Även pressmeddelanden har skickats ut om arbetet vilket resulterat i artiklar om samrådet i Katrineholmskuriren.

Vilka har deltagit?

Samrådsmöten

I anslutning till samrådsmötena gjordes en undersökning gällande vilka som kommer på samrådsmöten ur ett demokratiskt perspektiv. Undersökningen berörde även hur de nåtts av informationen för att få ett bättre kunskapsunderlag inför kommande processer.

Resultatet visar att fördelningen mellan män och kvinnor inte var helt jämn men heller inte står för de största skillnaderna i besöksfrekvens. 64,2 % av deltagarna var män medan 35,8 % var kvinnor. Större skillnader finns i fördelningen mellan olika åldrar där de mest frekventa besökarna på samrådsmötena återfinns i de högre åldersgrupperna. Figuren nedan visar fördelningen.

Undersökningen visar även att det i högre grad var privatpersoner som besökte samrådsmötena än representanter för organisationer. Ett antal personer uppgav även att de både representerade en organisation och var där i egenskap av privatperson.

I jämförelsen utifrån sysselsättning kan man se att huvuddelen av besökarna utgjordes av förvärvsarbetande och pensionärer. Några uppgav även att de var egna företagare eller arbetssökande. Ingen av svarspersonerna uppgav att de var studenter.

Vingåkers kommun

Sammanfattningsvis visar undersökningen att det finns ett demokratiskt underskott i vilka som deltagit på de anordnade samrådsmötena. I kommande processer bör denna fråga särskilt beaktas.

På frågan om hur de fått information om samrådsmötena uppgav 21 personer att de fått informationen via Katrineholmskuriren, 7 att de fått informationen via kommunens hemsida och 9 personer att de fått informationen via övrig annonsering. 27 deltagare angav att de fått informationen på annat sätt. Dessa personer uttryckte att de fått informationen via mail, brev till föreningen, bekanta, från tjänsteman på kommunen, affischer eller via politiken.

Minnesanteckningar och undersökningen om vilka som deltagit på mötena från samrådsmötena finns att tillgå hos kommunens registrator.

Skriftliga yttranden

Utöver de synpunkter som framkom under samrådsmötena har under perioden 30 yttranden kommit in från privatpersoner, organisationer, företag och myndigheter.

Tabell 2. Fördelning avsändare av skriftliga synpunkter

Avsändare	Antal
Externa myndigheter	6
Samarbetsorgan	2
Interna myndigheter	7
Privatpersoner	5
Företag	2
Organisationer	6
Politiska partier	2

De externa myndigheter som lämnat yttrande på förslaget till översiktsplan är Länsstyrelsen i Södermanlands län, Banverket, Vägverket, Länstrafiken Sörmland samt Katrineholms och Finspångs kommuner.

I en rad frågor samarbetar Vingåkers kommun med andra kommuner. Två av dessa samarbetsorgan; Sörmland Vatten och Avfall AB samt Västra Sörmlands Räddningstjänst har lämnat yttranden på förslaget.

Samtliga nämnder förutom valnämnden har yttrat sig över planen. Trafiksäkerhetsrådet har också inkommit med ett yttrande. De företag som yttrat sig över planen är A & K Invest AB samt Vattenfall Eldistribution AB.

Två politiska partier och sex andra organisationer har valt att yttra sig över planen. Dessa är Miljöpartiet de gröna, Socialdemokraterna i Vingåker, V Vingåkers

Vingåkers kommun

Hembygdsförening, Byalaget Kreativa Läppe, SRF Vingåkers Lokalförening, Gropptorps IF, R.T.P. Personskadeförbundet samt Högsjö Kulturmiljöförening.

Företagarna Vingåker har meddelat att de på grund av arbetsbelastning och därmed tidsbrist inte haft möjlighet att inkomma med synpunkter på planen.

Inkomna yttranden utan synpunkter

Barn och utbildningsnämnden, Vägverket, Byalaget Kreativa Läppe, kultur- och fritidsnämnden, näringslivsnämnden, tekniska servicenämnden samt Katrineholms kommun har meddelat att de inte har några synpunkter på planförslaget.

Västra Sörmlands Räddningstjänst har meddelat att de inte har något att erinra om förslaget men vill delta i framtida planering och byggande.

Yttranden med synpunkter

Synpunkterna sammanfattas under de rubriker från översiktsplanen som de avser. Synpunkten kring miljökonsekvensbeskrivningen redovisas under en särskild rubrik. Efter varje rubrik finns en kommentar om synpunkterna och om de föranlett några förändringar i planen. Synpunkter från samrådsmötena stämmer i många fall överens med de synpunkter som sedan skickats in skriftligt till kommunen. Därför redovisas dessa inte särskilt. De synpunkter som framkom under samrådsmötena men inte återfinns bland de skriftliga yttrandena redovisas som synpunkter med avsändaren *Synpunkt från samrådsmöte*.

Med anledning av länsstyrelsens centrala roll under planprocessen är länsstyrelsens yttrande med kommunens kommentarer istället återgivet i sin helhet i ett särskilt kapitel.

Allmänna synpunkter

Diverse instanser

Flera av instanserna har uttryckt att planen som helhet är välformulerad och positiv för kommunens framtid.

Bygg- och miljönämnden

I planen finns flera föreslagna åtgärder, vem är ansvarig för att dessa åtgärder genomförs?

Synpunkt från samrådsmöte

Bör översiktsplanen kopplas till visionen?

Katrineholms kommun

Vingåkers kommun

Det är ett väl genomarbetat planförslag som på ett föredömligt sätt beaktar och förenar de lokala och regionala intressena.

Kommentar:

Visionen för Vingåkers kommun har lagts in som en illustration före innehållsförteckningen.

Vingåkers kommuns fullmäktige ansvarar genom sin organisation för genomförandet.

Planeringsförutsättningar

Privatperson

Befolkningsmängd i Österåker (s. 7) bör ändras till befolkningsmängd i Österåkers kyrkby.

Bristen på bostäder i Österåker, inte minst för unga och äldre, är det största problemet efter skolnedläggningen. Detta bör framgå av översiktsplanen.

Kommentar:

Statistiken gällande befolkningsmängden i kommunens olika orter bygger på nyckelkodsområden. Detta har tydliggjorts i planen.

Beskrivningen av bostadsläget i kommunen i planen är endast översiktlig och fungerar som underlagsmaterial.

Översiktsplanens mål

Socialdemokraterna i Vingåker

I målen för översiktsplanen bör behovet av att säkerställa framkomligheten för funktionshindrade tydliggöras.

Synpunkt från samrådsmöte

Det är bra att man pekat ut stråket mellan Vingåker och Baggetorp som utvecklingsområde även om det helst skulle ha skett för ett antal år sedan.

Kommentar:

Målet ”Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar ska vara god” har lagts till i planen.

Jämlikhet

Socialnämnden

I sista meningen under rubriken ”jämlikhet” på s. 13 bör den inskjutna satsen ”särskilt kvinnor” tas bort.

Vingåkers kommun

Kulturövningar, sång, dans, utställningar, teater, föreläsningar med mera ska vara tillgängliga för alla.

Privatperson

I översiktsplanen står att det är viktigt att alla människors intressen tas till vara i planeringen. Hur ska detta gå till?

RTP Personskadeförbundet

RTP Personskadeförbundet har skickat in en översikt över vad som behövs tänkas på inför revidering av detaljplaner.

Kommentar:

Den inskjutna satsen ”särskilt kvinnor” har tagits bort.

Formuleringen om att olika tillställningar ska vara tillgängliga för alla har inte arbetats in i planen då detta inte rör den fysiska planeringen. Översikten över vad som kan behövas tänkas på inför revidering av detaljplaner har heller inte föranlett någon ändring i planen. I planen framgår dock att såväl byggnader och utomhusmiljöer ska vara tillgängliga för alla.

Ett exempel på hur ambitionen att alla människors intressen ska tas till vara i planeringen yttrar sig i praktiken är de många samrådsmöten som kommunen bjudit in till i samband med anledning av översiktsplanen. Kommunen har även erbjudit möjlighet att lämna synpunkter via hemsidan.

Service

Socialnämnden

Närservice i orterna Baggetorp, Högsjö, Läppe, Marmorbyn och Österåker ska värnas om i möjligaste mån.

Privatperson

Det bör stå att det ska finnas förutsättningar att ge kommunal service i form av barnomsorg, skola, äldre- och handikappomsorg samt social service även i orterna utanför centralorten.

Finspångs kommun

Vingåkers centralort fungerar även som centralort för den norra delen av Finspångs kommun varför det är viktigt att det finns bra förutsättningar för service i Vingåkers centralort.

Kommentar:

Formuleringen ”Eftersom Vingåkers kommun gränsar till både Örebro län och

Vingåkers kommun

Östergötlands län är samverkan även viktig med kommuner utanför länsgränsen” har lagts in i översiktsplanen.

Formuleringen kring närservice i övriga orter har inte ändrats då denna formulering är väl avvägd.

Kommunikationer och infrastruktur

Trafiksäkerhetsrådet

Det är mycket viktigt att den östra förbifarten kommer till stånd för att avlasta centralorten tung trafik med speciell inriktning på farligt gods.

Socialnämnden

Vid planering av kollektivtrafik måste tillgängligheten vid av- och påstigning särskilt uppmärksammas för gående, cyklister och bilister.

För att kunna understödja nyföretagande och redan etablerade företag i kommunen måste bredband med konkurrenskraftiga hastigheter installeras.

Miljöpartiet de gröna

Cykelvägar mellan tätorterna och ut till friluftsområdena saknas i planen.

Synskadades riksförbund Vingåkers lokalförening

Det är viktigt att trafikmiljön är anpassad för personer med funktionsnedsättningar.

För att fler ska välja att åka kollektivt är det viktigt att bytespunkter fungerar. Hållplatser måste vara anpassade för rullstolar och hållplatsutrop och utrop i väntsalor bör prioriteras.

Bredbandsutbyggnad bör prioriteras för att skapa bra kommunikationer och fler arbeten.

Banverket

Både på s. 16 och s. 32 bör det förtydligas att Västra stambanan är en järnväg, som skrivningen är nu kan den tolkas som att den är en väg. Det vore också önskvärt med ett förtydligande om vad riksintresset för järnväg innebär.

För att det ska vara möjligt att utnyttja kollektivtrafiken måste det gå att ta sig till järnvägsstationen och busshållplatserna på ett enkelt sätt.

Banverket instämmer i att väl fungerande gång- och cykelvägar är av stor vikt för ett hållbart samhälle.

Vingåkers kommun

Det anges i planen att det är angeläget att få fler tågstopp i Vingåker. Kapacitetsmässigt är det svårt att få till fler tågstopp under rusningstid. För detta krävs förmodligen infrastrukturåtgärder. Banverket planerar för närvarande inte för några åtgärder.

Vattenfall

Som områdeskoncessionär och nätägare i delar av Vingåkers kommun är Vattenfall Elddistribution AB enligt ellagen skyldig att ansluta de som så önskar. För att en nyanslutning av produktion ska bli av, förutsätter det att exploitören är villig att ta kostnaden för nyanslutningen. I ett tidigt skede bör kontakt tas med berörd nätägare för att undersöka anslutningsmöjligheten samt att planerad anslutning blir medtagen vid eventuella planer i området.

Gällande starkströmsföreskrifter påverkar avståndet från byggnad till spänningsförande ledare. Under förutsättning av starkströmsföreskrifterna följs angående säkerhetsavstånd till byggnad tillstyrker Vattenfall översiktsplanen.

Länstrafiken Sörmland

Länstrafiken föreslår en diskussion om nuvarande ändhållplats/vändslinga utanför bruket i Högsjö fortfarande ska ha samma placering eller om hållplatsen ska få en annan placering i samhället.

Länsstyrelsen beskriver även i sitt yttrande hur de ser att busstrafiken bör utökas för att möjliggöra arbetspendling med kollektivtrafik till/från Läppe, Österåker och Marmorbyn.

Privatperson

Ökad trafiksäkerhet på Storgatan i Vingåker får som konsekvens att problemen flyttas till andra platser. Det är angeläget att något görs åt Parkvägen men även att Henalavägen färdigställs.

Synpunkt från samrådsmöte

Det vore positivt med en cykelväg mellan Baggetorp och Katrineholm.

Finspångs kommun

Finspångs kommuns norra del har stora naturvärden och ligger nära Vingåker och Katrineholm som har tågtrafik till stockholmsområdet. Dessa förutsättningar bör kunna attrahera inflyttare till området kring sjön Tisnaren.

Eftersom Vingåker fungerar som centralort för Finspångs norra kommun del är det viktigt att området har bra kollektivtrafik för bland annat skolskjutsar och arbetspendling.

Kommentar:

Vingåkers kommun

Att den östra förbifarten är viktig för att avlasta centralorten tung trafik med speciell inriktning på farligt gods framgår redan av planen. Vikten av bredband framgår också redan av planen.

Vikten av att bytespunkterna är tillgängliga har tydliggjorts i planen.

Vikten av att trafikmiljön är anpassad för personer med funktionsnedsättningar har tydliggjorts i planen.

I planen har tydliggjorts att Västra stambanan är en järnväg. Ett förtydligande om vad riksintresset för järnväg innebär har också gjorts.

Av planen framgår att gång- och cykelvägar i tätorterna, och även mellan orter om förutsättningar finns, bedöms angelägna samt att gång- och cykelvägar till viktiga friluftsområden samt för att förbättra skolbarns väg till skolan är särskilt viktiga.

Länstrafikens yttrande om ändhållplatsen i Högsjö samt att busstrafiken bör utökas till/från Läppe, Österåker och Marmorbyn föranleder ingen ändring i planen. Däremot är det viktigt att kommunen tar initiativ till en dialog med länstrafiken i dessa frågor.

Kommunen instämmer i att trafiksäkerhetsåtgärderna på Storgatan i Vingåker innebär att trafiksituationen i centralorten bör belysas. Frågan kommer att behandlas i den fördjupning av översiktsplanen för centralorten som planeras.

Bebyggelse

Socialnämnden

Vid ny- eller ombyggnad ska hänsyn tas till människor med funktionsnedsättningar. Bostadsmiljöer bör också planeras för att motverka segregation och fastighetsägare bör uppmanas att tillhandahålla lägenheter om fyra till sju rum för stora barnfamiljer. Boende för äldre ska med fördel planeras i centrumfastigheter med hiss och gemensamhetsutrymme.

Socialnämnden ser inget hinder till bebyggelse i andra områden än de i planen utpekade eller att omvandling av fritidshus till permanentboende sker. Etablering av bostäder med hyresrätt får heller inte uteslutas på landsbygden.

Privatperson

Österåkers kyrkby, Maren och Kalkbrottsvillorna bör anges som utvecklingsområden.

Bygg- och miljönämnden

Vingåkers kommun

Formuleringen ”attraktiva bostadslägen, gärna med närhet till vatten, ska utvecklas” bör ändras till ”attraktiva bostadslägen, gärna med närhet till vatten eller andra kvaliteter, ska utvecklas”.

Banverket

Banverket delar kommunens synsätt att bebyggelse ska lokaliseras i lägen som förstärker underlaget för kollektivtrafiken. Kollektivtrafikförsörjningen är däremot inte tydlig i samtliga utvecklingsområden, främst gäller det Marmorbyn och Österåker. Kollektivtrafikens utformning blir också viktig vid ny bebyggelse på landsbygden. Översiktsplanens inriktning att förtäta området runt järnvägsstationen i Vingåker stödjer Banverket.

Vid lokalisering av ny bebyggelse bör buller- och vibrationsstörningar samt risker med transporter av farligt gods beaktas. Ny bebyggelse bör generellt inte tillkomma inom 30 meter från järnvägen. Buller och vibrationer påverkar omgivningen längre än så, och bostäder bör därför lokaliseras på ett större avstånd från järnvägen. Det är av stor vikt att riktvärden för buller och vibrationer som finns inte överskrids vid ny bebyggelse. För att bedöma om riktvärdena klaras krävs ofta en buller- och vibrationsutredning.

Då bebyggelse lokaliseras i närheten av järnvägen bör det uppmärksammas hur människor tar sig till och från bebyggelsen och vid behov behöver säkra korsningar med järnvägen anordnas.

I planen står att omvandling av fritidshus till permanentboende kan vara lämpligt om det inte innebär ökade kommunala kostnader eller ökad belastning på miljö och hälsa. Det är även viktigt att beakta hur transporterna till området kan ske och om det finns goda kollektivtrafikförbindelser.

Länstrafiken Sörmland

De föreslagna utvecklingsområdena i de mindre samhällena är rätt placerade i förhållande till befintliga linjesträckningar.

Länstrafiken stödjer kommunens ambitioner att utveckla de mindre samhällena utefter riksväg 52, särskilt Baggetorp och Viala. Busstrafikens turtäthet är god mellan Vingåker och Katrineholm vilket kan merutnyttjas utan en kraftig ökning av driftskostnaden. Länstrafiken anser även att Högsjö är ett område som kan få högre utbyggnadsstatus beroende på relativt god turtäthet.

Socialdemokraterna i Vingåker

Omvandling av fritidshusområden till permanentboende kan uppmuntras även om det ger utökade kostnader för kommunen för att öka befolkningmängden. Förslag: Omvandling av fritidshusområden till permanentboende kan vara lämpligt förutsatt att det inte ger en ökad belastning på miljö och hälsa.

Kommentar:

Formuleringen ”attraktiva bostadslägen, gärna med närhet till vatten, ska utvecklas” har ändrats till ”attraktiva bostadslägen, gärna med närhet till vatten eller andra kvaliteter, ska utvecklas”.

I översiktsplanen pekats ett antal områden ut som utvecklingsområden. Anledningen till att just dessa områden pekats ut är att dessa områden redan idag har en utbyggd service eller ligger bra till i förhållande till kollektivtrafikförbindelser. Bebyggelse är möjlig även utanför dessa utvecklingsområden under förutsättning att spelreglerna uppfylls. Av planen framgår dock att ny bebyggelse på landsbygden ska koncentreras till befintliga by- och gårdsbildningar men att byggnader i andra lägen inte kan uteslutas i enstaka fall.

Formuleringen ”Omvandling av fritidshusområden till permanentboende kan vara lämpligt om det inte innebär ökade kommunala kostnader eller ökad belastning på miljö och hälsa.” har ändrats till ”Omvandling av fritidshusområden till permanentboende kan vara lämpligt förutsatt att det inte ger en ökad belastning på miljö och hälsa.” Meningen ” Det är även viktigt att beakta hur transporter till området kan ske och om det finns goda kollektivtrafikförbindelser” har infogats i dokumentet.

Följande stycke har infogats: ”Vid lokalisering av ny bebyggelse bör buller- och vibrationsstörningar samt risker med transporter av farligt gods beaktas. Då bebyggelse lokaliseras i närheten av järnvägen bör det uppmärksammas hur människor tar sig till och från bebyggelsen och vid behov behöver säkra korsningar med järnvägen anordnas.”

Friluftsliv

Socialnämnden

Friluftslivs- och rekreationsområden ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. Förslag till nära och tillgängliga aktiviteter är fritt kräftfiske i Vingåkersån på kommunal mark, volleybollplan och/eller frisbeegolfbana i Slottsparken, Tennisparken eller Långparken. Fågeltornet behöver också renoveras.

Privatperson

Fagermon bör ingå som ett markområde som är av stort intresse för friluftslivet.

Synpunkt från samrådsmöte

I Maren är det mycket fint med båtplats och badplats och det är ett viktigt område för rekreation.

Kommentar:

Formuleringen ”Friluftsliv- och rekreationsområden ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar” har infogats. Avgränsningen av lokalintresse friluftsliv vid Båsenberga har justerats till att även omfatta Fagermon.

Naturvård

Privatperson

Jag vill se en tydlig skrivning angående berg- och grustäkter, så att det innebär så liten påverkan på naturen som möjligt samt inte stör boende och annat friluftsliv i kommunen. Även vindkraftsparker ska komma i åminnelse med hänsyn till natur och friluftsliv.

Synpunkt från samrådsmöte

Bör man i översiktsplanen tydliggöra att uranbrytning inte ska vara aktuellt i Vingåkers kommun.

Kommentar:

I översiktsplanen finns skrivningar om täktverksamhet som dock har förtydligats något.

Vingåkers kommun ser inte något behov av att behandla frågan om uranbrytnings vara eller icke vara i översiktsplanen.

Vindkraft

Banverket

Eftersom att vindkraftverk kan påverka järnvägsanläggningen bör kommunen samråda med Banverket i den fortsatta planeringen.

Privatperson

Det finns olika för- och nackdelar med vindkraftsplacering i och kring Hjälmarén.

Synpunkt från samrådsmöte

Det vore positivt med vindkraft på höjderna vid Leppe med inte vid strandkanten.

Kommentar:

Vindkraftsfrågan behandlas vidare i det tematiska tillägget.

Vattenfrågor

Sörmland Vatten och Avfall AB

I förslaget till översiktsplan föreslås att VA-plan ska tas fram senast 2011 för samtliga samlade bebyggelser (inklusive sommarstugeområden) om minst 25 hushåll. Sörmland Vatten och Avfall AB framhåller att en kommunal VA-lösning

Vingåkers kommun

inte alltid är den mest fördelaktiga lösningen ur ett miljö- och ekonomiskt perspektiv. Innan man bestämmer att områden ska bli verksamhetsområde bör frågan utredas ordentligt.

A & K Invest AB

I Österåker har allmänheten och det rörliga friluftslivet bara tillgång till 15 meter kommunal badstrand då all annan strand är otillgänglig på grund av produktiv åkermark och avsaknaden av vägar/stigar. Även Österåker och Öljarens västra strand bör pekas ut som områden för lättnader i strandskyddet för att underlätta en landsbygdsutveckling. Camping- eller övernattningsstugor, gästhamnsliknande pir och grillplats i området skulle öppna upp för ökad turism och ökad tillgänglighet för det rörliga friluftslivet.

Privatperson

Ett ytterligare område för lättnader i strandskyddet föreslås kring Rörvik/Maren (se figur nedan) då detta bedöms uppfylla kriterierna för lättnader i strandskyddet.

Socialdemokraterna i Vingåker

Det är av stor vikt att hänsyn tas till övriga invånares tillgång till strand och vatten vid etableringar av nya bostäder vid stranden.

Högsjö Kulturmiljöförening

Lättnader i strandskyddet bör inte ske efter stranden mellan badplatsen och Dammstugan då detta är Högsjös rekreationsområde med spår och vandringsleder.

Kommentar:

Skrivningen i översiktsplanen har omformulerats och lyder nu:

Vingåkers kommun

”Kommunen bör upprätta ägardirektiv till Vingåker vatten och avfall AB om att, i nära samverkan med Vingåkers kommun, upprätta en samlad VA-plan för kommunen.”

I översiktsplanen har ett antal områden pekats ut som strategiska utvecklingsområden. Anledningen till att just dessa områden pekas ut är att dessa områden redan idag har en utbyggd service eller ligger bra till i förhållande till kollektivtrafikförbindelser. Eftersom att dessa områden, med undantag för Österåker, även bedömdes uppfylla kriterierna för att peka ut ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen har kommunen valt att göra det.

Anledningarna till att stranden kring Österåker inte pekats ut som lämpligt för lättnader i strandskyddet är flera. Resurseffektivitet bedöms inte uppnås på samma sätt som i andra områden eftersom ny bebyggelse blir utsträckt och inte ansluter till befintlig bebyggelse, särskilt med anledning av att exploateringen kan påverka syftet med riksintresset för kulturmiljö negativt. Omfattande exploatering längs strandremsan innebär stora förändringar i det kulturhistoriskt rika landskapet och de naturvärden som förknippas med våtmarker, översvåmningsområden och strandängar bedöms påverkas negativt. För att undvika större negativa miljöeffekter bör utveckling i Österåker övervägas i anslutning till befintlig bebyggelse och aktuell strandremsa lämnas fri från bebyggelse, i enlighet med översiktsplanens spelregler om att koncentrera ny bebyggelse till befintliga by- och gårdsbildningar.

Notera dock att det finns andra särskilda skäl än landsbygdsutveckling som kan åberopas för lättnader i strandskyddet; exempelvis om ett område behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Området som utpekats som lämpligt för lättnader i strandskyddet i Högsjö har delvis justerats med anledning av Högsjö kulturmiljöförenings yttrande.

Risk- och säkerhet

Västra Vingåkers hembygdsförening

I översiktsplanen bör frågan om radon belysas. Radonhalten på planerade markområden för bebyggelse bör tydliggöras.

Banverket

I planförslaget bör det nämnas att Västra stambanan är en järnväg där det transporteras farligt gods. I spelreglerna om järnvägar samt om risk- och säkerhet borde farligt gods behandlas, så att riskerna med transporter av farligt gods behandlas vid planering av ny bebyggelse.

Vingåkers kommun

Finspångs kommun

De skyddsområden som föreslås för Vingåkersverkens verksamhet kommer även att inarbetas i Finspångs kommuns översiktsplan.

Kommentar:

Följande stycke har införts i översiktsplanen gällande markradon ”På vissa områden i kommunen, bland annat områden på rullstensåsar, finns problem med markradon. Vid nybyggnation bör förekomsten av markradon tas i beaktande. En radonmätning bör även genomföras efter att en byggnad färdigställts.” Förekomst av markradon har även redovisats på karta.

”Under avsnittet ”Risk och säkerhet” har följande stycke införlivats:

Rekommenderade vägar för farligt gods är i Vingåker väg 52 och väg 214 samt vägen mellan Vingåker och Högsjö. Utöver dessa vägar transporteras farligt gods även genom centrala Vingåker, bland annat till verksamheterna vid Nammo Vingåkersverken och Maxit söder om centrala Vingåker. Även på järnvägen Västra stambanan transporteras farligt gods. Vid lokalisering av ny bebyggelse bör risker med transporter av farligt gods beaktas.”

Säkerställande av riksintressen

Bygg- och miljönämnden

Området kring Hjälmarén är bedömt som riksintresse för friluftsliv och i förslaget till översiktsplan framgår att ”riksintresset kommer att tillgodoses genom en restriktiv bebyggelseutveckling i området”. I översiktsplanen föreslås även lättnader i strandskyddet i samma område. Det bör därför särskilt bedömas vilka effekter lättnader i strandskyddet får på riksintresset för friluftsliv.

Banverket

Både på s. 16 och s. 32 bör det förtydligas att Västra stambanan är en järnväg, som skrivningen är nu kan den tolkas som att den är en väg. Det vore också önskvärt med ett förtydligande om vad riksintresset för järnväg innebär.

Kommentar:

Formuleringen ”Förändringar inom riksintresset kommer att tillgodoses genom en restriktiv bebyggelseutveckling i området” har ändrats till ”Riksintresset kommer att tillgodoses genom att man tar särskild hänsyn till riksintresset vid planering av ny bebyggelse i området.”

I planen har det förtydligats att Västra stambanan är en järnväg och vad riksintresset för järnväg innebär.

Kommuntäckande karta

Bygg- och miljönämnden

Vingåkers kommun

På den kommuntäckande kartan saknas områden som omfattas av naturvårdsavtal. Dessa bör läggas till.

Banverket

På den kommuntäckande kartan bör det i teckenförklaringen förtydligas att järnvägen är av riksintresse.

Kommentar:

På markanvändningskartan har det förtydligats att järnvägen och riksväg 52 bedöms utgöra riksintressen. En särskild karta över naturintressen har tillskapats där områden som omfattas av naturvårdsavtal finns med.

Bilaga 1 Checklista

Banverket

I checklistan vore det önskvärt att precisera att buller och vibrationer även från järnvägen ska ägnas särskild uppmärksamhet.

Synpunkt från samrådsmöte

Ett humanistiskt perspektiv behövs i checklistan.

Kommentar:

Vingåkers kommun har valt att ta bort checklistan ur översiktsplanen men kommer att arbeta vidare på den för internt bruk.

Bilaga 2 Utvecklingsområden

Gropptorps IF

Vid planeringen önskas att en bit mark avsätts åt Gropptorps IF så att föreningen har möjlighet att anordna parkeringsplats i framtiden.

Synpunkt från samrådsmöte

Det finns skid- och motionsspår i de delar ni exemplifierar som utvecklingsområden för Baggetorp.

Det västra utvecklingsområdet i Baggetorp borde utökas hela vägen ner till sjön.

Kommentar:

Vingåkers kommun har valt att ta bort bilaga 2 ur översiktsplanen. Istället framgår strategiska utvecklingsområden på den kommuntäckande kartan. Avgränsningen av dessa har gjorts med beaktande av inkomna synpunkter.

Övrigt

Synskadades riksförbund Vingåkers lokalförening

Vingåkers kommun

Kommunen borde anställa några funktionshindrade. Kommunen ska ge råd till företagare kring tillgänglighet. Kommunen bör se till att tekniken är fullt anpassad, så att alla grupper med funktionshinder kan delta i undervisningen utan hinder.

Högsjö Kulturmiljöförening

Belysning utmed Korsmovägen saknas i stor utsträckning. Höga häckar i gatukorsningar behöver åtgärdas.

Kommentar:

Frågor gällande tillgänglighet som inte rör fysisk planering och specifika frågor om belysning och häckar behandlas inte i översiktsplanen.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Banverket

På s. 40 står det på vilka vägar farligt gods transporteras. Banverket vill påpeka att det även transporteras farligt gods på järnvägen.

Kommentar:

I miljökonsekvensbeskrivningen har tydliggjorts att farligt gods även transporteras på järnvägen.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen har en central roll under ett samråd kring en översiktsplan. Det är under samrådet som statens inflytande och påverkan på kommunernas översiktsplanering främst ska ske. Länsstyrelsen ska under samrådet särskilt ta till vara och samordna statens intressen.

När synpunkterna under samrådet har behandlats och ett reviderat förslag till plan är klart ska utställning av planen ske. Vid utställning av planen ska Länsstyrelsen avge ett så kallat granskningsyttrande, som ska vara en del av planen. Där ska framgå om staten och kommunen är överens. Om kommunens och länsstyrelsen inte är överens kan detta innebära att länsstyrelsen vid detaljplaneläggning och bygglovsbeslut kan komma att överpröva kommunens beslut.

Med anledning av länsstyrelsens centrala roll under planprocessen är länsstyrelsens yttrande återgivet i sin helhet. För att tydliggöra hur kommunen ser på synpunkterna och vilka åtgärder synpunkterna föranlett finns kommentarer i anslutning till varje synpunkt.

Länsstyrelsens yttrande med kommentarer

Yttrande över förslag till ny översiktsplan för Vingåkers kommun

Förslag till ny översiktsplan för Vingåkers kommun har inkommit till Länsstyrelsen för samråd enligt 4 kap. 3§ plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har under sommaren och hösten 2009 fört flera samtal med representanter för Vingåkers kommun om översiktsplanen och också yttrat sig ang. avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningens (MKB) omfattning och innehåll.

Länsstyrelsen anser att det är mycket positivt att Vingåkers kommun nu ser över sin översiktsplan och att planen är föredömligt kortfattad. I några avseenden behöver materialet utvecklas och kompletteras för att motsvara lagkraven på en översiktsplan.

Allmänt

Av översiktsplanen ska framgå grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden. Kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras ska framgå, liksom hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena. Planens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet. Kommunen behöver därför komplettera materialet med en markanvändningskarta för att planförslaget ska bli tydligt. Den nuvarande redovisningen av olika utvecklingsområden respektive områden där lättnader i strandskyddet bedöms lämpliga utan att ange hur kommunen avser att marken ska användas skapar otydlighet.

Kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats med en markanvändningskarta.

I översiktsplanen redovisas s.k. spelregler. Spelreglerna ger en lättläst allmän inriktning av översiktsplanens mål. Spelreglerna behöver kompletteras så att det framgår hur spelreglerna förhåller sig till planeringsförutsättningarna när de är motstridiga eftersom det hör till den fysiska planeringens huvudsyften att visa den avsedda användningen av mark- och vattenområden.

Kommentar:

Vingåkers kommun anser inte att spelreglerna är motstridiga.

Den föreslagna checklisten kan vara bra för handläggare internt om den har rätt frågor, men bör ses över så att frågorna underlättar ärendehandläggningen.

Kommentar:

Vingåkers kommun har valt att ta bort checklistan ur översiktsplanen men kommer att arbeta vidare på den för internt bruk.

Mellankommunala intressen

Länsstyrelsen verkar för att frågor som rör mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på lämpligt sätt. I arbetet med t.ex. det tematiska tillägget för vindbruk som planeras är det önskvärt att kommunen för en dialog med angränsande kommuner och informerar angränsande länsstyrelser om de slutsatser man drar för de gräns-överskridande riksintresseområdena för vindbruk.

Kommentar:

Angränsande kommuner och länsstyrelsen har getts möjlighet att lämna synpunkter gällande tillägget till översiktsplanen gällande vindkraft.

Befolkningsutveckling och bostadsbebyggelse

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet invånare i kommunen att minska något och andelen äldre att öka. Länsstyrelsen delar den bedömningen. Länsstyrelsen delar också kommunens uppfattning att ny bebyggelse främst bör tillkomma i tätorterna och kan inte ställa sig bakom förslaget att utpeka hela området mellan Vingåker och Baggetorp som lämpligt för bebyggelse. För att översiktsplanens mål ska kunna uppnås för ny bebyggelse i det förhållandevis vidsträckt område krävs en långt större inflyttning och nybyggnation än vad prognosen visar. Det finns inte heller något som talar för att de nya reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära lägen kan tillämpas för att upphäva eller ge dispens från strandskyddet för åtgärder i det området.

Kommentar:

Vingåkers kommun instämmer inte i länsstyrelsens bedömning om att bebyggelse i stråket mellan Vingåker och Baggetorp inte är lämpligt. Tack vare turtätheten i busstrafiken mellan Vingåker och Katrineholm är detta område väl trafikförsörjt med kollektivtrafik vilket bland annat möjliggör arbetspendling till Katrineholm på ett hållbart sätt. Denna bedömning görs även av exempelvis länstrafiken. Det stämmer att befolkningsprognosen för kommunen pekar på en åldrande och minskande befolkning. Detta innebär dock inte att Vingåkers kommun inte har ambitioner om att öka befolkningen i kommunen. Utvecklingsorter och stråk har arbetats fram i ett separat projekt (Energimyndighetens projekt Uthållig kommun). Länsstyrelsen har missuppfattat texten och tolkar förslaget som att det skulle vara fritt att bygga var som helst i stråket. Spelreglerna gäller givetvis inom detta område som på andra platser i kommunen. En planering där bebyggelse i allt väsentligt skall tillkomma i utvecklingsområden/stråk också är helt i linje med vad

Vingåkers kommun

länsstyrelsen har framfört i skrivelse 2009-03-04.

I förslaget till översiktsplan föreslås inte lättnader i strandskyddet i hela detta område, enbart i Viala och Baggetorp.

Riksintressen

Natura 2000-områden bör redovisas också i text under Säkerställande av riksintressen.

Kommentar:

Nedanstående stycke har infogats under ”Säkerställande av riksintressen”:

EU:s medlemsländer har kommit överrens om att värna vissa naturtyper och arter samt deras livsmiljöer genom att peka ut Natura 2000-områden. För varje Natura 2000-område har länsstyrelsen upprättat en bevarandeplan. I bevarandeplanen beskrivs även vilka åtgärder som planeras och hur uppföljningen av målen ska ske. Bevarandeplanen är inte juridiskt bindande utan bör ses som ett rådgivande dokument. Bevarandeplanerna ska beaktas i den fysiska planeringen.

Länsstyrelsen ställer sig bakom yttranden från Vägverket och Banverket. Riksväg 52 är av riksintresse liksom järnvägen, (västra stambanan), vilket ska framgå av kartan över riksintressen.

Kommentar:

Åtgärdat.

På Tillväxtverkets begäran överväger länsstyrelserna vilka områden i respektive län som bör bedömas vara av riksintresse för industriell produktion och därmed omfattas av miljöbalkens bestämmelser om skydd av riksintressen. Området vid Nammo Vingåkersverken AB kan vara ett sådant. Kommunens egen bedömning i frågan kan antecknas i översiktsplanen. Länsstyrelsen kommer att lämna yttrande till Tillväxtverket i januari 2010. Tillväxtverket kan väntas meddela sin samlade bedömning under år 2010.

Kommentar:

I planen har skyddsområden för verksamheten redovisats. Kommunen har inget att erinra mot att området redovisas som riksintresse, men vill för ordningens skull inte redovisa detta förrän staten har tagit ställning.

Strandskydd

Länsstyrelsen anser att de områden där lättnader i strandskyddet bedöms lämpliga enligt förslaget är för stora och generella för att en god bebyggelseutveckling med en sammanhållen struktur ska kunna åstadkommas. Flera områden sammanfaller med områden som har höga naturvärden, t.ex. lövskogsmiljöer, värdetrakter, grova träd, alléer, skyddade arter etc. I det fortsatta översiktsplanarbetet behöver ytterligare

Vingåkers kommun

inventeringar och analyser göras av t.ex. konsekvenserna för vattenmiljöerna.

För att kommunen ska kunna tillämpa de nya reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), är det särskilt angeläget att översiktsplanen visar på vad sätt olika nya åtgärder i föreslagna LIS-områden kan bidra till att långsiktigt upprätthålla eller förstärka möjligheterna till lokal sysselsättning och/eller underlaget för befintlig service.

Kommentar:

Vingåkers kommun har analyserat föreslagna LIS-områden ur naturvärdesperspektiv och gjort vissa justeringar. Analysen framgår av kapitlet ”Analys av LIS-områden” på sidan 29. Texten om strandskydd i översiktsplanen har också bearbetats.

Kulturmiljövård

Kommunen har endast ca 150 lagskyddade fasta fornlämningar. Ca 110 av dessa utgörs av förhistoriska gravar, gravfält och boplatser. Fasta fornlämningar utgör allmänna intressen och bör stå med i översiktsplanen.

Kommentar:

Formuleringen ”Fornlämningar skyddas av Lag (1988:950) om fornminnen m.m.” har ersatts av nedanstående stycke:

”Fornlämningar är spåren av mänsklig verksamhet som syns eller finns i vår omgivning. Alla fornlämningar har ett lagstadgat skydd enligt kulturminneslagen. Eftersom det inte krävs något myndighetsbeslut för att en fornlämning ska vara skyddad har en nyupptäckt fornlämning omedelbart skydd. Vingåkers kommun har cirka 150 fasta fornlämningar. Omkring 110 av dessa utgörs av förhistoriska gravar, gravfält och boplatser.”

Två kulturhistoriska riksintresseområden finns i kommunen, Högsjö och Österåkerbygden. Högsjö visar ett brukssamhälle med omland och dess spår i bebyggelsen från 1600 till modern tid. Österåkerbygden visar upp ett särpräglat odlingslandskap med stora byar, gårdar och torp som speglar en varierad förindustriell tillverkning som komplement till jordbruket. Framträdande är laga skifteslandskapet kring de större byarna Ättersta, Hulta och Säby samt sockencentrum i Österåkers kyrkby. Inom detta riksintresse finns även en samlad del av kommunens relativt fåtaliga fornlämningar i form av gravar och gravfält från den äldre och yngre järnåldern.

I avsnittet säkerställande av riksintresset upprepas tidigare text. En beskrivning av hur kommunen avser att tillgodose riksintressena behövs

Vingåkers kommun

för att motsvara lagkraven. Länsstyrelsen kommer under våren 2010 att slutföra en översyn av länets riksintressen för kulturmiljö, vilket kan ge värdefulla underlag.

Kommentar:

Följande stycke har ersatt det föregående i översiktsplanen:

”Riksantikvarieämbetet har bedömt vilka områden i kommunen som är av riksintresse för kulturmiljövården. Dessa finns i Österåker och Högsjö. Högsjö är ett brukssamhälle med omland och spår i bebyggelsen från 1600-talet till modern tid. Österåkersbygden är ett särpräglad odlingslandskap vid sjön Öljaren med stora byar, gårdar och torp som speglar en varierad förindustriell tillverkning som komplement till jordbruket.

För de två områdena av riksintresse för kulturminnesvård bedöms olämpligt placerad/utformad bebyggelse, rivning av värdefulla byggnader, förändringar i kulturlandskapet och fällning av värdefulla träd kunna skada riksintresset.

För att säkerställa områdena får åtgärder som kan medföra påtaglig skada på respektive riksintresse inte vidtas. Varje förändring ska prövas mot bakgrund av motiven för att området utvalts som riksintresse och av att även enskilda byggnader eller åtgärder kan skada riksintresset. Ändringar av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse ska utföras varsamt så att dess karaktärsdrag och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas till vara. Större förändringar inom riksintresseområdena ska prövas genom detaljplan.

För del av Högsjö samhälle finns upprättade områdesbestämmelser. De utvecklingsområden som bebyggs inom och i anslutning till riksintresset ska anpassas till riksintresset vad gäller exploateringsgraden samt vad gäller färg, fasadmateriell, taktäckningsmaterial och yttre utseende. För Österåker behöver gällande detaljplaner kompletteras med regler som tillgodoser riksintresset. Särskild hänsyn ska tas vid bebyggelse eller detaljplanering vid Säby, Österåkers kyrkby, Hulla by, Ättersta och Forsby herrgård t.ex. genom framtagandet av områdesbestämmelser som tillgodoser riksintresset.”

Kommunen redovisar tydligt de 10 kulturhistoriskt värdefulla miljöer av regionalt intresse, riksintressena inräknade och anger att särskild hänsyn ska tas vid förändringar inom dessa områden.

Kommunen saknar i dagsläget byggnader med byggnadsminnesskydd.

Länsstyrelsen ser mycket positivt på kommunens initiativ att ta fram ett kulturmiljöprogram. Det överensstämmer med de regionala delmålen för god bebyggd miljö.

Vingåkers kommun

Inom flera av utvecklingsområdena finns kända, eller kan finnas tidigare okända, fornlämningar, vilket kan föranleda länsstyrelsen att begära arkeologiska utredningar vid detaljplaneskedet. I Vingåkers kommun finns en ovanlig typ av historisk/ förhistorisk lämning i form av röjningsröseområden, bl.a. i området nära Högsjö. Länsstyrelsen bedömer att denna typ av forntida lämning, inkl dess skyddsområde, i många fall är av så högt värde att de inte får exploateras.

Antikvarie Agneta Scharp och antikvarie Hugo Larsson kan ge ytterligare råd och hänvisningar.

Miljö- och riskfaktorer

Länsstyrelsen anser att det är bra att VA-plan görs för att kommunen ska kunna prioritera insatser. Vid Lyttersta vattentäkt finns en spackelfabrik som tar ut material ur den isälvsformation som används som vattentäkt. Intresse motsättningen bör belysas i översiktsplanen.

Kommentar:

Följande formulering har införts i översiktsplanen: ”Vid Lyttersta vattentäkt bedrivs grustäktverksamhet. Det är av stor vikt att grustäktverksamheten inte äventyrar dricksvattenförsörjningen. Kommunens bedömning är att täktverksamheten i dagsläget kan fortsätta.”

Länsstyrelsen ser positivt på att trafik med farligt gods är uppmärksammat i förslaget till plan. En detaljerad kartläggning av riskområdena för översvämning, som MKB'n rekommenderar, bör snarast genomföras och redovisas på den kommuntäckande kartan. Hur påverkar ev. framtida klimatförändringar vattennivåerna i sjöar och vattendrag? Planförslaget bör kompletteras med att identifierade ras/ skredriskområden redovisas på kartan.

Kommentar:

Följande stycke har införts i översiktsplanen: ”På kartan ”Risk och säkerhet” finns markerat vilka områden som kan bli översvämmade vid beräknat högsta flöde om vallar finns respektive om vallar inte finns. I de områden där risk för översvämning finns bör ny bebyggelse undvikas.” Områdena finns även markerade på karta.

Texten om skredrisk i översiktsplanen har förtydligats till: ”Kartläggningen visade att ingen ny bebyggelse bör tillåtas på ett område i Vingåkers centralort om cirka 200 meter längs Vingåkersåns södra sida och ett område om cirka 80 meter norr om ån vid tennishallen. Utöver detta område bör det ingå i all lämplighetsprövning att ta hänsyn till eventuella skredrisker.” Området i Vingåkers centralort har även markerats på kartan ”Risk och säkerhet”.

Vingåkers kommun

Länsstyrelsen ställer sig bakom Banverkets synpunkter 2009-05-07 om planering av ny bebyggelse intill järnvägen.

Kartredovisningen av Nammo med ett inre resp. yttre skyddsområde bör förtydligas i teckenförklaring och karta. Länsstyrelsen bedömer att skyddszonerna är rimliga.

Kommentar:

Kartredovisningen av Nammo har förtydligats i teckenförklaring och karta.

Jord (- och skogs) bruk

Jordbrukets intressen är av nationell betydelse men redovisas sparsamt i planen. Ett aktivt lantbruk är betydelsefullt för livsmedelsproduktion, och en levande landsbygd en förutsättning för bevarande av natur- och kulturmiljöintressena. Det bör framgå av översiktsplanen hur kommunen avser att tillvarata jordbrukets intressen.

Kommentar:

Formuleringen ”På jord- och skogsmark som inte används för annat ändamål betraktas jord- och skogsbruk som pågående markanvändning där jord- och skogsbrukets skötselplaner gäller.” har ersatts av följande formulering: ”Jordbruksmark bör, för att hushålla med naturresurserna, endast tas i anspråk för bebyggelse när det inte finns någon annan rimlig lösning. Jord- och skogsbrukets intressen bör också beaktas vid planering av infrastruktur så att den i minsta mån stör pågående markanvändning inom dessa näringar.”

Naturvård

Ambitionsnivån för att värna om miljöer för djur och växter på land är översiktligt bra beskrivet, men för att översiktsplanen ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande behövs ytterligare underlag över naturvärdena. Kartmaterialet bör utökas med naturvårdsintressena redovisade på separat karta och kompletterat med ett antal nu inte redovisade underlag. Bland inventeringsunderlag som saknas är objekt i nationella myrskyddsplanen, värdetrakter utpekade i länets skogsskyddsstrategi (Vingåker-Katrineholms skogar, Högsjös skogar, Tåken-Öljarens skogar), skyddsvärda träd, ädellövsinventeringen och hotade arter (revidering sker i febr. 2010). Till det bör också Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, nyckelbiotoper samt sumpskogar med höga värden läggas.

Kommentar:

En särskild karta över ”Natur, kultur och friluftsliv” har infogats i planen och texten i översiktsplanen har justerats med anledning av detta.

Under rubriken ekologiskt känsliga områden (s.24) bör texten formuleras om. Det är svårt att se kopplingen mellan första styckets mål och punkten störda områden.

Kommentar:

Åtgärdat.

Naturvårdshandläggare Raimo Laurila kan ge ytterligare råd och hänvisningar.

Miljökonsekvensbeskrivning

I MKB'n redovisas ett huvudalternativ med tillägg (planförslaget) och ett nollalternativ. Konsekvenserna av de två alternativen redovisas väl men nollalternativets konsekvenser för strandskyddet är otydliga.

Kommentar:

Stycket om nollalternativets konsekvenser för strandskyddet har tydliggjorts: ”Nollalternativet innebär att det inte blir några lättnader i strandskyddet. En avsaknad av utpekade områden där lättnader i strandskyddet råder kan ha en negativ effekt för landsbygdsutvecklingen och att landsbygden avfolkas. En minskad exploatering skulle innebära att naturmiljön i strandzonen inte påverkas i samma utsträckning. Dock skulle avsaknaden av en samlad strategi för bebyggelseutvecklingen kunna medföra en mer spridd exploatering och eventuellt påverka fler strandpartier och som inte ligger i anslutning till befintliga orter.”

Lättnaderna i översiktsplanen för strandnära bebyggelse bedöms i MKB:n vara av begränsad omfattning i förhållande till mängden orörda strandzoner. Bedömningen måste vidgas och beakta även de olika strandområdenas respektive naturvärden så att stränder med höga naturvärden inte exploateras enbart för att de är av begränsad areell omfattning. Likaså bedöms påverkan på naturvärden i de flesta fall vara begränsad, något som inte är analyserat i MKB:n och som inte är ett särskilt skäl för lättnader av strandskyddet.

Kommentar:

Vingåkers kommun har analyserat föreslagna LIS-områden ur naturvärdesperspektiv och gjort vissa justeringar. Analysen framgår av kapitlet ”Analys av LIS-områden” på sidan 29. Texten om strandskydd i översiktsplanen har också bearbetats.

I miljökonsekvensbeskrivningen har följande stycke införlivats:

”I samband med framtagandet av förslag över vid vilka tätorter där lättnader i strandskyddet är till gagn för landsbygdsutveckling har även natur- och

Vingåkers kommun

kulturmiljöintressen vägts in. Exempelvis så har kommunen inte valt att föreslå lättnader i strandskyddet i Österåker då det bedömts att de negativa effekterna på natur- och kulturmiljön skulle bli för stora. LIS-områdena har också justerats med hänsyn till kända naturvärden. Kunskapsläget är dock inte fullständigt för alla delar vilket innebär att inventeringar bör ske vid planläggning.”

Vingåkers kommun instämmer i att det faktum att lättnader i strandskyddet bedöms få en begränsad påverkan på naturvärden inte är ett särskilt skäl för lättnader i strandskyddet. Detta uttrycks heller inte i planen.

Miljömålet Ingen övergödning: Hjälmarén och Öljaren har klassats som ett vatten med dålig ekologisk status enligt kartläggning i arbete med vattendirektivet. Denna planeringsförutsättning bör beaktas i det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

Kommentar:

Tidigare text om vattendirektivet har ersatts av följande stycke:

”Vattenmyndigheterna beslutade under december 2009 också om miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster. I vattenmyndigheternas klassning av vattenförekomster har Öljaren och Kolsnaren klassats som vatten med dålig ekologisk status, vilket är det lägsta klassningen. Viren, Marsjön, Låttern och Hjälmarén har klassats som vatten med otillfredsställande ekologisk status medan Näsnaren, Gäringsjön, Högsjön, Sjöholmsån, Forsån och delar av Nyköpingsån har klassats som vatten med måttlig status. Övriga vattenförekomster i kommunen har bedömts ha god ekologisk status. För samtliga vattenförekomster som i dagsläget inte har god status gäller att god status ska uppnås till 2021. Samtliga grundvattenförekomster i Vingåkers kommun har bedömts vara av god status både gällande kemisk och kvantitativ status.

Åtgärdsprogrammet beskriver de åtgärder som bedöms nödvändiga för att de beslutade miljö kvalitetsnormerna ska uppnås i tid. Främst ska kommunerna utöva tillsyn över till exempel avlopp, jordbruk och skogsbruk men även upprätta vatten- och avloppsvattenplaner, inrätta vattenskyddsområden för dricksvattentäkter och beakta miljö kvalitetsnormerna vid planläggning. Vid nybyggnation i anslutning till vattenförekomster är det extra viktigt att en avloppsanläggning väljs som ger minsta möjliga påverkan på vattenförekomsten.”

Övrigt

Om kommunen väljer att gå vidare med checklistan bör kontrollfrågorna ses över så att de kan användas som ett stöd i ärendehandläggningen. I t.ex. frågan om kulturminnesvård ska orden ”så långt möjligt” strykas eftersom lagreglerna om riksintressen (MB) och byggnadsminnen och fornlämningar (KML) är tvingande lagar. Frågor som motsäger varandra bör utgå eller ändras.

Vingåkers kommun

Kommentar:

Vingåkers kommun har valt att ta bort checklistan ur översiktsplanen men kommer att arbeta vidare på den för internt bruk.

I översiktplanen finns skrivningar om att Forsby kalkbrott är riksintresse enligt Naturresurslagen. Naturresurslagen är ersatt av Miljöbalken.

Kommentar:

Åtgärdat.

I länsstyrelsens handläggning deltog berörda enheter.

Torbjörg Sekse
Samhällsbyggnadschef

Maria Dahlin
Arkitekt

Kopia:
Banverket
Vägverket

Analys av LIS-områden

Riksdagen beslutade 2009 om ändringar i lagstiftningen gällande strandskyddet som bland annat innebär att kommunerna i översiktsplanen ska redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen där vissa lättnader i strandskyddet avses gälla. Vingåkers kommun har i samrådsversionen av översiktsplanen föreslagit ett antal områden för lättnader i strandskyddet. Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande framfört att en analys av områdena bör göras utifrån naturvärden. Vingåkers kommun har valt att även belysa frågan ur ett risk- och säkerhetsperspektiv genom att analysera översvämningsrisker. Nedan följer kartor över de olika områdena där naturvärden belyses och förslag till förändringar av områdena föreslås. Teckenförklaringen till nedan förklarar de olika symbolerna på kartan.

	LIS-område		Naturvärdesobjekt
	Biotopskydd		Ängs- och hagsmarksinventering
	Skyddsvärda träd		Ängs- och betesmarksinventering
	Sumpskogar med höga värden		Ädellövskogsinventering
	Hjälmarens strandskogar		Våtmark
	Nyckelbiotoper		Naturvårdsprogram
	Naturvårdsavtal		Lokalintresse friluftsliv
	Källskogar		

Läppe

Kartan på nästa sida visar föreslagna LIS-områden i Läppe. Områdena har efter samrådet justerats i två avseenden. I naturvårdsprogrammet är Läppe kärr utpekat som område av speciell betydelse. I programmet görs bedömningen att naturvärdena bevaras om våtmarkens nuvarande vattenstånd bibehålls och om strandvegetationen får utvecklas fritt. Vingåkers kommun har därför valt att undanta de obebyggda delarna söder om kärret från LIS-området. I naturvårdsprogrammet är även ett lindbestånd vid UGGLEBODA utpekat som område av speciell betydelse. I samma område finns objekt i ädellövskogsinventeringen samt nyckelbiotoper. Vingåkers kommun har därför valt att undanta området från LIS-området.

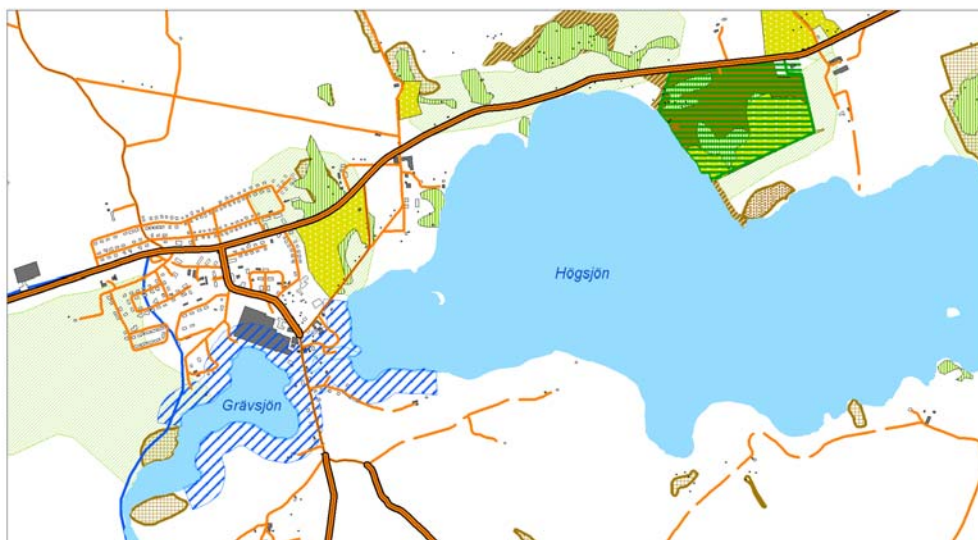
Vingåkers kommun

I de östra delarna av LIS-området finns en nyckelbiotop samt ett objekt ur inventeringen ”Hjälmarens strandskogar”. Vingåkers kommun har tagit del av en nyligen genomförd inventering i området som visar att det finns ett antal grova träd i området som kan vara värdefulla att bevara men att området i övrigt inte har några höga naturvärden. Vingåkers kommun har därför valt att föreslå att området finns kvar som LIS-område.

Högsjö

Kartan nedan visar föreslaget LIS-område i Högsjö. Områdena har justerats i tre avseenden. I naturvårdsprogrammet är ett område öster om Högsjö samhälle utpekat som hagmark med ädellövskog och artrik flora. I programmet görs bland annat bedömningen att bebyggelse bör undvikas för att naturvärdena ska bestå. Kommunen har därför valt att undanta området från LIS-området.

Vingåkers kommun

Även ett område väster om Högsjö samhälle är utpekat i programmet som ett skogsområde av stor betydelse för friluftslivet. Av programmet framgår att naturvärdena bedöms bestå om skogsbruk bedrivs med naturvårdshänsyn. Området sammanfaller delvis med det område som utpekats som lokalintresse för friluftsliv och ett naturvärdesobjekt. Även på södra sidan Grävsjön finns ett naturvärdesobjekt. Vingåkers kommun har med anledning av detta valt att minska på LIS-området på båda sidor om Grävsjön.

Viala

Även Viala omfattas av naturvårdsprogrammet då Kolsnaren är utpekat som område av speciell betydelse. Av programmet framgår att naturvärdena bedöms bestå om vissa strandskogspartier lämnas fria för utveckling. Vingåkers kommun bedömer att naturvårdsprogrammets intentioner uppfylls då endast delar av området utpekats som LIS-område. Vingåkers kommun har dock valt att undanta ett område från ängs- och betesmarksinventeringen samt fyra ytterligare områden från LIS-området på grund av översvämningsrisk.

Baggetorp

Även Baggetorp omfattas av naturvårdsprogrammet och beskrivs som sprickdalssjö med delvis riklig näringstillgång med öar och omgivningar med ädla lövträd och hassel. Vingåkers kommun gör bedömningen att naturvärdena består om näringstillförseln till sjön begränsas, om naturvårdshänsyn visas vid eventuella skogliga åtgärder, om bestånd av ek, lind och hassel bibehålls samt om betesdriften fortsätter. En biolog vid Vingåkers kommun har gjort en översiktlig bedömning och konstaterar att en noggrannare inventering och utredning bör göras innan exploatering sker samt att bebyggelse bör undvikas närmast strandkanten för att bibehålla rekreativvärde. Vingåkers kommun har därför valt att inte göra några ytterligare justeringar av LIS-området eftersom att eventuella kommande beslut om dispens eller upphävande av strandskydd bland

Vingåkers kommun

annat bör baseras på en konsekvensanalys gällande hur strandskyddets syfte påverkas. Vingåkers kommun har valt att undanta två områden från LIS-området. Båda områdena innehåller områden som pekats ut i ädellövskogsinventeringen och i det ena området finns även nyckelbiotoper och sumpskogar med höga värden.

Marmorbyn

Även Marmorbyn omfattas av naturvårdsprogrammet och beskrivs som mångformig rullstensås med åsförgreningar, åsgropar och åsgravar. I programmet görs bedömningen att naturvärdena bevaras om inga nya grustäkter tillåts, om åtgärder inom skogsbruket sker med hänsyn till den känsliga landskapsbilden och om bebyggelse undviks på öarna. Vingåkers kommun gör därför bedömningen att naturvårdsprogrammet inte påverkar avgränsningen av LIS-området i detta fall. Däremot har området justerats på grund av översvämningsrisker och förekomst av rödlistade arter. Den södra delen av LIS-området har även undantagits då där finns en nyckelbiotop.

